

ZESZYTY NAUKOWE

Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu

Nr 14 (14) rok 2009

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej
w Poznaniu

Recenzenci

*dr hab. inż. Adam Czerwiński, prof. nadzw.,
prof. dr hab. Leon Olszewski,
dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. nadzw.,
prof. dr hab. Jan Szambelańczyk,
prof. dr hab. Danuta Kopycińska*

Rada Programowa

*prof. dr hab. Maria Cieślak, prof. dr hab. Stefan Forlicz,
prof. dr hab. Marian Noga, prof. dr hab. Piotr Migoń,
prof. dr hab. Danuta Misińska, prof. dr hab. Wanda Ronka-Chmielowiec,
dr hab. Andrzej Bujak, prof. nadzw., dr hab. Barbara Iwankiewicz-Rak, prof. nadzw.,
dr hab. Andrzej Kaleta, prof. nadzw., dr hab. Andrzej Śmieja, prof. nadzw.*

Redaktor naukowy

prof. dr hab. Maria Cieślak

Sekretarz naukowy

dr Adam Hetmańczuk

Projekt okładki

Jan Ślusarski

Redaktor

Beata Antczak-Sabala

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, 2009

ISSN 1643-7772

WYDAWNICTWO
WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ
w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. (0-61) 655 33 99, faks (0-61) 655 33 97
e-mail: wydawwsb@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl
<http://www.wydawnictwo.wsb.pl>

Druk i oprawa: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy M-Druk
Wągrowiec, tel. (0-67) 268 57 37

Spis treści

Od Redakcji	5
Bartosz Scheuer Wspólnota wartości czy wspólnota interesów, czyli o podstawach spójności Unii Europejskiej	7
Adam Hetmańczuk, Andrzej Sucholiński Kontrowersje wokół akcesji Polski do Unii Gospodarczej i Walutowej	17
Svetlana Rogozina Specyfika zarządzania w warunkach kryzysu gospodarczego w Federacji Rosyjskiej	31
Jan Głuchowski, Jacek Patyk Zasada równego i sprawiedliwego traktowania wybranych podmiotów w polskim prawie podatkowym na tle opodatkowania Kościoła katolickiego i jego osób duchownych	43
Jacek Patyk Zasada pewności, dogodności i taniości w odniesieniu do opodatkowania Kościoła katolickiego i jego osób duchownych.....	55
Jan Głuchowski Przestępstwa i wykroczenia skarbowe popełniane przez osoby fizyczne	63
Przemysław Powroźnik Istota bankowego tytułu egzekucyjnego – zasady funkcjonowania w procesie egzekucji wierzytelności w świetle obowiązujących przepisów prawa	75
Edyta Pijet-Migoń Deregulacja transportu lotniczego na rynku amerykańskim i jej konsekwencje	91

Tomasz Kopyściański

Analiza wydatków inwestycyjnych gmin dolnośląskich w latach 2004-2007..... 107

Agnieszka Bukietyńska

Estymacja miary ryzyka – indeks S&P 500..... 119

Streszczenia 127**Summaries** 131

Streszczenia

Bartosz Scheuer

Wspólnota wartości czy wspólnota interesów, czyli o podstawach spójności Unii Europejskiej

W dyskusjach dotyczących Unii Europejskiej pojawia się stosunkowo często zagadnienie zasad, które miałyby zapewnić jej, jako wspólnotcie, spójność. W tym kontekście pojawia się zazwyczaj opozycja: wspólnota oparta na wartościach – wspólnota interesów. Wydaje się jednak, iż obie te koncepcje są błędne, gdyż u ich podstaw leżą fałszywe wizje porządku społecznego. Z tego też względu należy rozważyć trzecią możliwość, według której spójność mogą zapewnić jedynie – jasno określone – formalne warunki funkcjonowania Unii Europejskiej jako wspólnoty.

Adam Hetmańczuk, Andrzej Sucholiński

Kontrowersje wokół akcesji Polski do Unii Gospodarczej i Walutowej

Celem artykułu jest przybliżenie dyskursu naukowego w Polsce, odbywającego się w związku z oczekiwanym wprowadzeniem jednolitej, wspólnej waluty unijnej. Kontrowersje wokół terminu przyjęcia euro pojawiły się w kontekście realizacji kolejnego etapu integracji naszej gospodarki ze strukturami ekonomicznymi Unii Europejskiej, z wejściem do Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW). Data wprowadzenia euro do obiegu w Polsce jest uwarunkowana spełnieniem kryteriów zbieżności i stanem przygotowań narodowej ekonomiki do sprawnego funkcjonowania w UGiW.

Svetlana Rogozina

Specyfika zarządzania w warunkach kryzysu gospodarczego w Federacji Rosyjskiej

Rok 2008 zostanie wpisany do historii światowej gospodarki jako rok nieoczekiwanego i niespotykanego do tej pory globalnego kryzysu ekonomicznego. Większość krajów świata musi intensywnie przeciwdziałać jego przejawom. W pracy przedstawiono sposoby walki z kryzysem podejmowane w Federacji Rosyjskiej.

Jan Głuchowski, Jacek Patyk

**Zasada równego i sprawiedliwego traktowania wybranych podmiotów
w polskim prawie podatkowym na tle opodatkowania Kościoła katolickiego
i jego osób duchownych**

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie podstawowych zasad prawa podatkowego, jakimi są: sprawiedliwość i równość opodatkowania. Zasady te powinny być powszechnie realizowane w polskim systemie podatkowym z korzyścią dla społeczeństwa.

Jacek Patyk

**Zasada pewności, dogodności i taniości w odniesieniu do opodatkowania
Kościoła katolickiego i jego osób duchownych**

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie podstawowych zasad prawa podatkowego, sformułowanego w XVIII wieku przez Adama Smitha, jakimi są: pewność, dogodność i taniość. Zasady te przedstawiono w odniesieniu do opodatkowania Kościoła katolickiego i jego osób duchownych.

Jan Głuchowski

Przestępstwa i wykroczenia skarbowe popełniane przez osoby fizyczne

Artykuł poświęcony jest: przedstawieniu istoty przestępstw i wykroczeń, sankcjom zawartym w kodeksie karnym skarbowym, karom grzywny, procedurze karnej skarbowej oraz ocenie sprawiedliwości podatkowej w jej dwojakim rozumieniu. Generalnie rzecz biorąc, pobór podatków zabezpieczają normy prawa karnego. Treść artykułu zawiera ich pełen wykaz oraz wskazuje na przepisy, w których są one zawarte.

Przemysław Powroźnik

**Istota bankowego tytułu egzekucyjnego – zasady funkcjonowania w procesie
egzekucji wierzytelności w świetle obowiązujących przepisów prawa**

W artykule poruszono problematykę zasad funkcjonowania egzekucji wierzytelności na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Przedstawienie postępowania podczas nadawania sądowej klauzuli wykonalności oraz procesu egzekucji wierzytelności ma na

celu wskazanie istoty i podstaw prawnych normujących funkcjonowanie instrumentu prawnego, jakim jest tytuł egzekucyjny. Nowo wprowadzone rozwiązania ustawowe, znajdujące swoje odzwierciedlenie w kilkunastu ustawach, mają wpływ na efektywność, zmieniają zakres stosowania i sposób postrzegania windykacji zaległych wierzytelności.

Edyta Pijet-Migoń

Deregulacja transportu lotniczego na rynku amerykańskim i jej konsekwencje

W artykule przedstawiono skutki wprowadzenia przez Stany Zjednoczone w 1978 r. aktu o deregulacji transportu lotniczego (Airline Deregulation Act). Akt ten dał początek procesom deregulacyjnym i liberalizacyjnym w transporcie lotniczym w różnych częściach świata. Artykuł zawiera przede wszystkim prezentację zmian o charakterze jakościowym – zmiany sieci połączeń z wcześniejszego systemu liniowego na system gwiazdzysty, zmiany w systemie dystrybucji usług lotniczych, w sposobie zarządzania cenami oraz rozwój działań marketingowych.

Tomasz Kopyściański

Analiza wydatków inwestycyjnych gmin dolnośląskich w latach 2004-2007

Wnioski przedstawione w artykule bazują na analizie danych pochodzących z gmin województwa dolnośląskiego. Analiza zgromadzonych materiałów wskazuje, iż w badanych latach nastąpił znaczący wzrost inwestycji w miastach na prawach powiatu, gminach miejskich, miejsko-wiejskich oraz wiejskich.

Agnieszka Bukietyńska

Estymacja miary ryzyka – indeks S&P 500

W artykule zaprezentowano estymator wariancji. Rozparywany jest szereg czasowy podlegający procesowi autoregresji rzędu 1. Estymator jest nieobciążony mimo zależnych obserwacji. Otrzymany wynik zastosowano do przypadku indeksu S&P 500.

Summaries

Bartosz Scheuer

Community based on values or community of interests as principles of the UE cohesion. Religion and consumptionism as special cases

Both, public and scientific debates about the cohesion of the European Community are usually reduced to simple opposition: community based on values – community of interests. It is very probable that both sides of this opposition are based on false theoretical visions of social order; that is why, we have to consider the third option: the most adequate – to contemporary ‘postmodern’ societies – order based on formal rules of constructing and reconstructing agreement.

Adam Hetmańczuk, Andrzej Sucholiński

The controversy over Poland’s accession to the economic and monetary union

The authors of the article present some remarks about putting the euro into circulation in Poland as the common currency of the European Union. After joining the EU in May 2004 most countries in central and eastern Europe are required to adopt the euro as legal tender in the foreseeable future. Only a few months ago the eurozone was enlarged for the fifth time. Euro adoption is an opportunity to expand the benefits of EU accession.

Accession to the European Union has opened the way for Poland to start preparations for participation in the euro area, this being the next stage of economic intergration. The Polish government adopted in October 2008 a four-step strategy for adopting the common money currency, which is scheduled to become a legal Polish currency in 2012. The euro debate has also heated up in Poland. The moment of euro adoption depends on fulfilling a number of the Maastricht criteria. These criteria can be fulfilled sooner or later.

The authors discuss selected aspects of costs and benefits of Poland’s adoption of the euro. Poland will have to slow down its timetable for adopting the euro if the zloty remains volatile. We think that it is positive that the Polish government now recognizes that uncertainty is very high in the global financial markets and that the European Central Bank and the European Commission would prefer to postpone Polish ERM2 for the time being.

Svetlana Rogozina

Management Qualities in terms of Economic Crisis in the Russian Federation

2008 will be entered into the history of world economy as a year of the unexpected and hitherto unprecedented global economic crisis. Most countries of the world must be hard to counteract its manifestations. The paper presents ways to fight the crisis made in the Russian Federation.

Jan Głuchowski, Jacek Patyk

**The principle of even and fair treatment of selected subjects
in the Polish tax law compared to the Catholic Church and its ministers**

This paper aims at presenting essential principles of the tax law such as justice and equality in taxation. These principles should be commonly applied in the Polish tax system for the benefit of the society.

Jacek Patyk

**Principles of certainty, convenience and cheapness in reference to taxation
of Catholic Church and its ministers**

This paper aims at presenting essential principles of the tax law formulated by Adam Smith in the 19th century and these are certainly, convenience and cheapness. These principles have been presented in reference to the Catholic Church and its ministers.

Jan Głuchowski

Fiscal offences and misdemeanours committed by natural persons

A fiscal offence is understood as an act forbidden by the Penal Fiscal Code subject to a penalty of fine, restriction of freedom or imprisonment. A fiscal misdemeanour is understood as an act prohibited by the Penal Fiscal Code subject to a penalty of a stipulated fine. Fiscal offences and misdemeanours concern tax responsibilities or settlements of grants or subsidies, customs duties or VAT principles abroad, foreign currency turnover, organization of gambling games, privatization of the State Treasury assets. Regulations of the Penal Fiscal Code are to compensate for the financial damage to the State Treasury caused

by committing offences and misdemeanours. The tax office, a tax inspection officer, the customs office, border guards, police and military police belong to investigation bodies. Courts of common law or military courts adjudicate in cases of fiscal offences and misdemeanours. Broadly speaking fiscal offences and misdemeanours can be connected with tax payers' evaluation concerning fiscal justice. Natural persons and legal persons tend to accept higher taxation considered fair rather than lower recognized as unfair.

Przemysław Powroźnik

The meaning of banking enforceable title – the rules of functioning of the liabilities' enforcement in terms of law regulations

In the very paper the issues of liabilities' enforcement on the basis of banking enforceable title are raised. Showing the proceedings while giving an execution clause and the process of the enforcement of liabilities has to depict the essence and the legal basis which norm the functioning of the tool of enforceable title. The changes in the law regulations during recent decades, their evolution and dynamics alter the conditions in which the banks are to take action. The newly introduced acts' solutions, which are reflected in several acts, alter the effectiveness, change the range of applying and the way of perception of vindication of debts. Such distinct and wide establishment of the enforceable title in law regulations is the evidence of its role and meaning in the procedure concerning repayment of the debts and economy of the country.

Edyta Pijet-Migoń

Deregulation of air transport on the American market and its consequences

After the World War II, in the majority of countries the passenger air transport belonged to the most regulated sectors of economy. Until 1978, passenger aviation in the United States was a component of public services system, overseen by the Civil Aeronautic Board (CAB). The competences of CAB included approval of interstate destinations and control of airfares. Many American economists at that time expressed the opinion that regulations in the air transport sector were excessive and contributed to high costs of travel. An Airline Deregulation Act, approved by the Congress on 24 October 1974, provided a background to liberalization processes on the American market. Consequences of deregulation were manifold. In economy, they included an increase of competition, an increase in the number of air transport companies, and the arrival of the so-called low cost airlines (LCC), which adopted a different operational model of business activities than traditional carriers. Likewise, new technologies in ticket sale have developed, as have new organizational structures and marketing strategies. Spatially, air transport networks have undergone change. Major American carriers, aiming at cost reduction and network expansion, have replaced the traditional point-to-point model by a star-like model, also known as hub-and-

-spoke system. Deregulation of air transport in the United States has become an inspiration for liberalization processes in the air transport sectors in other parts of the world, including the European Union.

Tomasz Kopyściański

**Analysis of the investment expenditures of Lower Silesian communes
in the period of 2004-2007**

The article is based on the research executed within communes of Lower Silesian region. The research covers all types of communes: urban communes (33 units), rural communes (69 units), urban-rural communes (54 units) and city counties (3 units). Obtained data is presented with regard to the dynamics of investment outlays, their overall share in budget expenditure as well as structure of investment outlays. The results of the research indicate that investment expenditures of local government budgets have grown significantly in recent years. It is due to the fact that absorption of the European Union funds has risen which influences the increase of the financial potential of Lower Silesian communes. The main directions of local investments are still transport and communication as well as municipal economy and environmental protection. However the global financial crisis and the poor economic forecasts could lead to local investment slowdown in the following years.

Agnieszka Bukietyńska

Estimation of risk agreement – S&P 500 index

The paper presents the estimator of variance. The case of AR(1) time series is being discussed. The estimator is unbiased despite dependent observations. The result obtained has been applied to the case of S&P 500.